

MEVCUT YASALARIMIZ KARŞISINDA DIŐHEKİMLERİNİN EMEKLİLİK SEÇENEĞİ

Hazırlayan: TDB Mali Müőaviri Baset DEMİRBUĞA
Mart 2018

MEVCUT YASALARIMIZ KARŞISINDA DİŞHEKİMLERİNİN EMEKLİLİK SEÇENEĞİ

Dünyada ve ölkemizde sosyal güvenlik sistemi daima değişim ve gelişme içerisinde olmuştur.

Ölkemizde sosyal güvenlik sistemi; Sosyal Sigortalar (Primli Sistem), Sosyal Yardımlar ve Sosyal Hizmetler (Primsiz Sistem) olarak 3 yönetime dayanmaktadır.

Emekli aylığının da 'yaşlılık, malullük ve ölüm' olmak üzere 3 türü vardır.

Sosyal güvenlik sisteminde, çalışanların emekli olma şartlarıyla ilgili ise bu güne kadar reform sayılan iki önemli yasal değişiklik yapıldı.

ilk değişiklik 1999 yılında uygulamaya giren emeklilikte kademeli geçiő kapsayan **4447** sayılı yasayla,

Reform sayılan ikinci değişiklik ise **5502 sayılı Kanun**'la Sosyal Güvenlik Kurumu adı altında üç kurum birleőtirildi ve 01/10/2008 tarihinde de **5510 sayılı Kanun**'la yürürlüğe girdi .

MEVCUT YASALARIMIZ KARŞISINDA DİŞHEKİMLERİNİN EMEKLİLİK SEÇENEĞİ

Bu kanunla amaç, sistemdeki norm ve standartlar arasındaki farkları ortadan kaldırmaktı. Ancak, sosyal güvenlik tek çatı ve tek kanunda birleştirilmesine karşın, çalışanlar statülerine göre kesin bir ayrıma tabi tutuldu.

Yasa kapsamında;

Hizmet akdine istinaden çalışan işçiler (SSK) 4a,

Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar (Bağ-Kur) 4b,

Devlet memurları (Emekli Sandığı'na tabi olanlar) 4c ...diye adlandırıldı.

Genel Sağlık Sigortası ve Sosyal Yardımlar yasanın 4. ayağını oluşturdu.

Bu ayrıma bağlı olarak, 4a - 4b sigortalıları arasında emeklilik ve diğer şartlar yönünden daha önce var olan bazı farklılıklar bu yeni Kanunda da yer aldı, hatta yeni farklılıklar ortaya çıktı.

01/10/2008 tarihi veya sonrasında işe giren,

4a sigortalılarının emeklilik şartı 7200 gün olarak belirlendi.

4b (Bağ - Kur) sigortalıların 9000 gün şartı aynen korundu.

4c kapsamına alınan Emekli Sandığı mensuplarının hakları aynen korundu.

DÖNEM VE ÇALIŞMA STATÜLERİNE GÖRE AYLIK BAĞLAMA ORANLARI

4/a SSK

	8/9/1999 ÖNCESİ	8/9/1999-1/10/2008	1/10/2008 SONRASI
MALULLÜK	-Gösterge Tablosu: % 70 ve başkasının sürekli bakımına muhtaçlık varsa % 80.- Üst Gösterge Tablosu: % 50 ila % 59,9 ve başkasının sürekli bakımına muhtaçlık varsa artırım yok.	- % 60- Başkasının sürekli bakımına muhtaçlık varsa % 70.	- % 40- 7200 günden her fazla 360 gün için % 2 artırım.- Başkasının sürekli bakımına muhtaçlık varsa %10 artırım.
YAŞLILIK	- Gösterge Tablosu: % 60. Ancak kadın ise 50 erkek ise 55 yaştan sonraki her fazla yaş ve 5000 günden her fazla 240 gün için 1 puan artırım. 5000 günden az her 240 gün için 1 puan indirim.- Üst Gösterge Tablosu:% 50 ila % 59- Üst Sınır: % 85	-İlk 10 yılın (3600 gün) her yılı için % 3,5.- Sonraki 15 yılın (5400 gün) her yılı için % 2.- 25 yıldan (9000 gün) sonraki her yıl için % 1,5.	- Her çalışma yılı (360 gün) için % 2.- 1/10/2008 tarihinden önce işe girenlerin ilk 10 yılın (3600) her yılı (360 gün) için % 3.
ÖLÜM	- Gösterge Tablosu: % 60. Ancak kadın ise 50 erkek ise 55 yaşından fazla her yaş ve 5000 günden fazla her 240 gün için 1 puan artırım ve de en fazla % 70 üst sınır.- Üst Gösterge Tablosu:% 50 ila % 59,9.Üst Sınır: % 85.	- 8100 güne kadar prim ödemesi olanlar % 60. - 8100 ila 9000 gün arası günü olanlara her yıl için % 2, 9000'den fazla günü olanlara her yıl için 1,5 artırım.- Üst Sınır: Yok (Aylık bağlama oranı % 100'ü geçebilir)	- % 40- 7200 günden her fazla 360 gün için % 2 artırım.- Üst Sınır: % 90.

4/b BAĞ-KUR

	8/9/1999 ÖNCESİ	8/9/1999-1/10/2008	1/10/2008 SONRASI
MALULLÜK	– % 65.-Başkasının bakımına sürekli muhtaçlık varsa % 75.		– % 50.- 9000'den fazla her yıl (360 gün) için % 2 artırım. - Başkasının bakımına sürekli muhtaçlık varsa % 10 artırım.
YAŞLILIK	<ul style="list-style-type: none"> – En son prim ödenen gelir basamağından en az bir tam yıl prim ödemiş olması halinde, bulunduğu gelir basamağının, bir yıl ödememiş olması halinde ise bir alt basamağın %70'i. - 25 yıldan fazla prim ödenen her tam yıl (360 gün) için 1 puan artırım.-Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonraki yıllar için fazla olan her tam yaş için 1 puan artırım. - Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmakla beraber en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlara hesaplanacak kısmi aylıklar için primi ödenmemiş 25 yıldan az her yıl için % 1 puan indirim.	<ul style="list-style-type: none"> - İlk 10 yılın (3600 gün) her yılı için % 3,5 - Sonraki 15 yılın (5400 gün) her yıl için % 2 - 25 yıldan (9000 gün) sonraki her yıl için % 1,5	<ul style="list-style-type: none"> – Her çalışma yılı (360 gün) için % 2. - 1/10/2008 tarihinden önce işe girenlerin ilk 10 yılın (3600) her yılı (360 gün) için % 3.
ÖLÜM	– % 65. - 25 yıldan fazla her tam yıl için 1 puan artırım.		– % 50- 9000 günden her fazla 360 gün için % 2 artırım. - Üst Sınır: % 90.

4/c EMEKLİ SANDIĞI

	8/9/1999 ÖNCESİ	8/9/1999-1/10/2008	1/10/2008 SONRASI
MALULLÜK	– % 70 (Vazife Malullüğü)		– % 50.- 9000'den fazla her yıl (360 gün) için % 2 artırım.
YAŞLILIK	– 25 yıl için % 75 . – 25 yıldan fazla her tam yıl için 1 puan artırım ve 25 yıldan her eksik yıl için 1 puan indirim.		- Her çalışma yılı (360 gün) için % 2 . -1/10/2008 tarihinden önce işe girenlerin ilk 10 yılın (3600) her yılı (360 gün) için % 3 .
ÖLÜM			– % 50.- 9000'den fazla her yıl (360 gün) için % 2 artırım. - Üst Sınır: % 90

Tablolarda da görüldüğü gibi, aylık bağlama oranlarında hem statü hem de dönemler itibarıyla bağlanan aylıkların miktarlarında oldukça değişkenlik göstermektedir.

MEVCUT YASALARIMIZ KARŞISINDA DIŐHEKİMLERİNİN EMEKLİLİK SEÇENEĞİ

Genel Olarak emekli aylığının hesaplanmasında iki önemli parametre bulunmaktadır.

- Bunlardan ilki kiŐi adına sisteme bildirilen veya ödenen prime esas kazanç,
- ikincisi de aylık bağlama oranıdır.

Emekli aylığı, bu iki parametrenin çarpımı sonucunda hesaplanıp bulunmaktadır.

Bu iki parametre bağlanacak olan aylığın miktarını doğrudan etkilemektedir.

MEVCUT YASALARIMIZ KARŞISINDA DİŞHEKİMLERİNİN EMEKLİLİK SEÇENEĞİ

1/10/2008 tarihinden sonra yürürlüğe giren 5510 sayılı kanun ile,

- Prim ödeme süresi açısından 4a (SSK) kapsamında prim ödemesi fazla olanlar eskiden olduğu gibi yine 4b (Bağ-Kur) sigortalılarına nazaran daha kolay şartlarla emekli olmaktadır.
- Kadın sigortalıların yararlanabildiği doğum borçlanması ve teşviklerle sağlanan prim indirimleri gibi müesseseler, işçilerin sosyal sigorta sistemi içindeki statüsünü daha avantajlı hale getirdi.
- Kamuoyunda Torba Yasa olarak bilinen 6111 sayılı Yasa ile 5510 sayılı kanunun 53. maddesinde yapılan değişiklik ile sigortalıların **fiili çalışmaları** ön plana çekildi. Bağımsız çalışanların, bağımlı çalışan olarak SGK' ya prim ödemelerinin önü açıldı.

Yasadan sonra 4b (Bağ-Kur) kapsamında sigortalı olması gereken birçok kiŐi 4a sigortalılığına yönelmektedir.

MEVCUT YASALARIMIZ KARŞISINDA DIŐHEKİMLERİNİN EMEKLİLİK SEÇENEĞİ

4/c'li (Emekli Sandığı) olanlar için,

Emeklilikte son 7 yılda en çok hangi kuruma pirim ödemesine bakıldığı için devlet memuru olanların SSK kapsamında emekli olabilmeleri ancak son 3,5 yılını bir işverene bağlı olarak SSK statüsünde çalışmalarına bağlıdır.

Bu durumda emekli olmaları halinde, emekli sandığındaki emeklilik haklarını da alabilmekteler.

MEVCUT YASALARIMIZ KARŞISINDA DİŞHEKİMLERİNİN EMEKLİLİK SEÇENEĞİ

Genel anlamda emeklilik, İnsanların çalışma gücü ve yeteneklerini yitirip çalışma hayatından ayrılmalarıyla gelir kaynaklarının oradan kalkması üzerine kazandıkları sosyal bir vatandaşlık hakkıdır.

Emeklilik Sisteminin temel amacı ise, sisteme girenleri sosyal risklerin ekonomik sonuçlarına karşı bireyin korunmasından ibarettir.

5510 sayılı kanunun felsefesinde, sistemdeki norm ve standart birliğinin sağlanması ve eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasıydı. Ancak daha sonradan iş kanununda bu birliğı sağlayacak bir düzenleme yapılmadı. Emekli sandığı ayrı tutuldu. Dolayısıyla norm ve standartlar baştan bozulmuş oldu

MEVCUT YASALARIMIZ KARŞISINDA DIŐHEKİMLERİNİN EMEKLİLİK SEÇENEĞİ

01.08.2008 tarihinde uygulamaya giren 5510 sayılı yasa ile Őirket ortağı yada Serbest Meslek faaliyetinde bulunan meslek mensuplarının 4b kapsamında (Bağ - Kur) primlerini en ũst gelir diliminden yatırmaları halinde SSK ile aralarında emekli aylıklarında fark kısmen de olsa kaldırıldı.

Bugũnkũ koŐullarda ise SSK kapsamındaki emeklilik en avantajlı tercih olarak gŕzŕkmektedir.